

CUỘC HỌP XÂY DỰNG KẾ HOẠCH XÃ YÊN PHƯƠNG

Ngày 12-14 tháng 1 năm 1998

Huyện Ý Yên, tỉnh Nam Định

“Chúng tôi rất phấn khởi khi có chương trình về huyện. Trước đây có nhiều chương trình khác nhưng IPM rất hay, rất thực tế và gần gũi với nông dân. Huyện chúng tôi sẵn sàng đón nhận vì IPM để cho nông dân. Nông dân học bằng việc làm. Huyện chúng tôi rất ủng hộ và mong muốn chương trình tiếp tục giúp đỡ để mở rộng chương trình cho các xã còn lại ...”

Ông Nguyễn Hữu Đông, bí thư huyện uỷ huyện Ý Yên

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	5
TỔ CHỨC CUỘC HỌP	7
Ngày 1	9
Giới thiệu	9
Hoạt động 1. Đánh giá các hoạt động IPM.....	9
Hoạt động 2. Phân tích SWOT (Mạnh - Yếu - Cơ hội -Nguy cơ)	10
Ngày 2	15
Hoạt động 3. Tầm nhìn về chương trình IPM ở xã.....	15
Hoạt động 4. Phân tích chiến lược (Xác định hướng đi của IPM)	16
Ngày 3	17
Hoạt động 5. Chuẩn bị kế hoạch hoạt động	17
Nội dung.....	18
Ngày 28-29 tháng 4 năm 1998	20
Các ý kiến về cuộc họp kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng ở tỉnh	20
Cuộc họp kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng cấp xã... ..	21
Kết quả của cuộc họp xây dựng kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng	21
Thế nào là IPM cộng đồng	22
Sự tham gia vào hoạt động IPM cộng đồng	23
Sự tham gia của phụ nữ trong IPM cộng đồng	23
Tương lai của IPM cộng đồng	23
IPM cộng đồng và các cuộc họp xây dựng kế hoạch	24
Ngày 22-23 tháng 7 năm 1998	25
Nông dân IPM chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức với các nông dân khác	25
Nông dân đã hướng dẫn cuộc họp kế hoạch.....	25
Nông dân đã thay đổi cách thức xây dựng kế hoạch.....	26

Nông dân đã tìm cách để duy trì IPM cộng đồng	27
Nông dân đang nghĩ cách để thay đổi phương pháp làm việc.....	27
Nông dân đang tìm nguồn kinh phí.....	27
Nông dân đã có được những quan niệm mới về làm việc cùng nhau.....	28
KẾT LUẬN	28
Các cuộc họp kế hoạch và IPM cộng đồng	28
Cuộc họp xây dựng kế hoạch lần trước và lần này.....	28
Cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu đã đưa IPM cộng đồng đến đâu?.....	29

Các nhóm nông dân Việt Nam rất tích cực tham gia các hoạt động IPM không chỉ trên lúa và lớp huấn luyện nông dân để xây dựng chương trình IPM trên cơ sở cộng đồng. Các lớp huấn luyện nông dân có chất lượng tốt là cơ sở cho nỗ lực này. Các nhóm nông dân, lực lượng nòng cốt của chương trình IPM đã được đào tạo ở lớp huấn luyện nông dân, sẵn sàng tham gia quá trình khám phá để tìm ra giải pháp cho bảo vệ cây trồng và các thử thách trong sản xuất cũng như hàng loạt những vấn đề rộng lớn hơn gây trở ngại cho các cộng đồng của họ. Xuất phát từ nguyện vọng muốn học hỏi hơn nữa và dựa trên cơ hội gặp gỡ nhau tại các diễn đàn, chẳng hạn như cuộc họp xây dựng kế hoạch, nông dân IPM hiểu biết thêm về nông nghiệp. Một chuỗi những thay đổi đã diễn ra sau đó, tất cả đều giúp duy trì và đẩy mạnh các nhóm nông dân và sự phát triển của phong trào IPM tại địa phương.

Chuyên đề nghiên cứu này được chuẩn bị để:

- Ghi lại những thay đổi diễn ra sau cuộc họp xây dựng kế hoạch xã đầu tiên.
- Ghi lại quá trình thực hiện¹ được sử dụng trong cuộc họp xây dựng kế hoạch đầu tiên.
- Ghi lại những ý kiến của nông dân về mối liên quan giữa các cuộc họp xây dựng kế hoạch xã và IPM cộng đồng

Chuyên đề nghiên cứu này do các thành viên của nhóm IPM quốc gia cùng với giảng viên là nông dân chuẩn bị Tài liệu này ghi lại từ cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu tiên của xã Yên Phương, huyện Ý Yên, tỉnh Nam Định. Các đợt xuống thăm xã tiếp theo sẽ vào giữa vụ và cuối vụ để thu thập thêm tư liệu cho nghiên cứu. Nhóm IPM quốc gia đã phỏng vấn các lãnh đạo xã và nông dân có mặt trong cuộc họp xây dựng kế hoạch này. Đồng thời nhóm cũng phỏng vấn các thành viên của gia đình họ, hàng xóm của họ và các nông dân khác trong xã để làm rõ thêm các thông tin. Chuyên đề nghiên cứu phác thảo này sẽ được đưa cho những nông dân đang thực hiện các hoạt động IPM cộng đồng để họ xem lại lần cuối.

---

¹ Quá trình thực hiện nhằm xây dựng kế hoạch thực tế được chuyển thể từ Chương trình Quốc gia In-đô-nê-xia đã được sử dụng trong cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu tiên ở xã Yên Phương

“ Ủy ban nhân dân xã ủng hộ IPM vì chương trình này nâng cao đời sống cho nông dân. Nông dân dùng phân bón hợp lý hơn và dùng thuốc ít hơn, do đó giảm được chi phí sản xuất. Đời sống nông dân được nâng cao và họ có thể tham gia các hoạt động, công tác xã hội...” Ông Lê Văn Đễ, Phó chủ tịch ủy ban nhân dân xã.

LỜI NÓI ĐẦU

Chương trình IPM quốc gia Việt Nam được bắt đầu từ năm 1992 với đội ngũ 35 giảng viên lúc đó đang đào tạo một số lượng nhỏ lớp huấn luyện nông dân(HLND) trong vụ. Kể từ đó, chương trình đã phát triển rất nhanh chóng, tính đến năm 1997 đã đạt được một số kết quả sau:

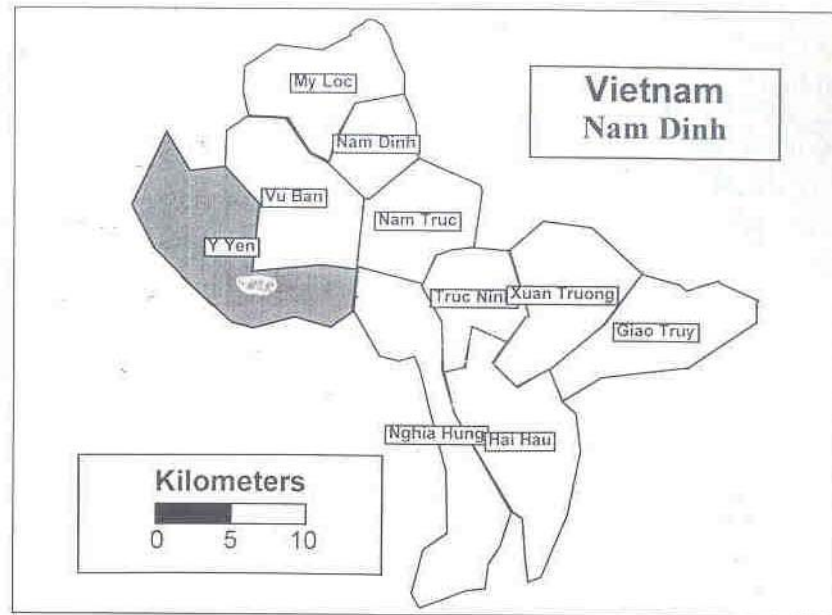
- Đào tạo được 1500 giảng viên IPM cho 61 tỉnh.
- Huấn luyện được trên 2.000 giảng viên nông dân.
- Mỗi vụ tổ chức được trên 1.000 lớp HLND trên lúa.
- 60% xã đã có ít nhất một lớp HLND.
- Hơn 800 xã đã thành lập được câu lạc bộ IPM.
- Các hoạt động IPM trên các cây trồng khác như trên rau, trên đậu tương, trên lạc, bông và chè đã được bắt đầu.
- Nội dung huấn luyện IPM trên lúa đã được nâng cao và mở rộng thêm (như quản lý bệnh hại và đánh giá giống, quản lý ốc bươu vàng).

Mục tiêu của kế hoạch quốc gia là mở được ít nhất một lớp HLND IPM trên cây lúa tại hầu hết các xã sản xuất nông nghiệp của Việt Nam cho đến năm 1999 đã được xét duyệt. Hơn một nửa mục tiêu đã được thực hiện. Khả năng hoàn thành phần còn lại của kế hoạch là có thể. Do sự phát triển và sự ủng hộ ngày càng tăng của chính quyền địa phương được đề cập đến ở trên, nên có thể nhìn nhận đây là thời điểm thích hợp để tập trung vào mục tiêu của chương trình là bắt đầu xây dựng các chương trình IPM cộng đồng ở cấp xã.

Chương trình IPM tập trung nhiều hơn vào các chương trình cộng đồng, do vậy nông dân và các nhóm nông dân sẽ tiếp tục giữ vai trò chủ đạo trong việc mở rộng chương trình IPM tới những nông dân khác, trên các cây trồng khác và trong hệ thống nông nghiệp. Vì có sự khác nhau giữa các địa phương nên các hoạt động IPM cộng đồng cũng sẽ khác nhau. Nội dung của các chương trình IPM cộng đồng sẽ được quyết định phần lớn dựa trên nhu cầu và đòi hỏi của các nhóm nông dân ở cấp xã. Đây đã là tiền đề để có các cuộc họp nông dân xây dựng kế hoạch xã bắt đầu ở các huyện điểm tại 9 tỉnh của Việt Nam.

Xã Yên Phương của huyện Ý Yên, tỉnh Nam Định là một trong các xã điểm về các hoạt động IPM cộng đồng. Xã Yên Phương nằm ở phía Tây Bắc của huyện Ý Yên tỉnh Nam Định. Tổng diện tích đất tự nhiên của xã là 420 ha. Trong đó, khoảng 372 ha (89%) là đất nông nghiệp. Hiện nay có khoảng 3.200 trong tổng số 6.000 dân là nông dân. Đa số những nông dân này đã

từng là những người dùng rất nhiều thuốc trước khi IPM được đưa vào dưới hình thức lớp HLND đầu tiên vào năm 1995. Nhóm 25 nông dân đầu tiên được đào tạo nay đang áp dụng IPM trên đồng ruộng của họ. Đồng thời, một số nông dân này đã giúp các nông dân khác học IPM và thu được kết quả từ IPM (chẳng hạn thu nhập tăng, chi phí sản xuất thấp hơn...), ước tính khoảng 3.175 nông dân trong xã vẫn còn biết ít về IPM và chưa được đào tạo chính quy về IPM. IPM cộng đồng nói chung và cuộc họp xây dựng kế hoạch nói riêng được thiết kế để tạo ra các bước giải quyết vấn đề này ở cấp xã.

TỔ CHỨC CUỘC HỌP

Để tổ chức cuộc họp, các giảng viên huyện gặp lãnh đạo xã, đó là Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã, Bí thư Đảng ủy và Ban quản lý hợp tác xã để bàn về mục đích của hoạt động này. Sau khi thống nhất cách tiến hành hoạt động này, nhóm bàn lịch làm việc cho cuộc họp xây dựng kế hoạch xã trong 3 ngày. Họ đã thống nhất một số tiêu chuẩn chọn nông dân tham dự cuộc họp này. Những nông dân được chọn phải là:

1. Những nông dân đã học IPM.
2. Sẵn sàng tham gia các hoạt động IPM.
3. Những nông dân áp dụng IPM trên ruộng của mình.
4. Có tinh thần trách nhiệm.
5. Tham gia vào các hoạt động khác như các nghiên cứu lúa cá.

Sau khi thông qua các tiêu chuẩn nhóm thấy rằng không có đủ số nông dân đạt tiêu chuẩn vì mới chỉ có một lớp HLND ở xã. Vì vậy các tiêu chuẩn khác được xem xét như nông dân đó là thành viên của các tổ chức khác như các đoàn thể, các hội. Sau đó nhóm thống nhất với Ban quản lý Hợp tác xã tổ chức đối thoại với các nông dân được chọn để bàn về mục đích của cuộc họp.

“ Trong buổi đối thoại mọi người đã thống nhất tổ chức cuộc họp xây dựng kế hoạch. Phòng họp của hợp tác xã sẽ được dùng làm phòng họp bởi vì nó thường được dùng cho mục đích này. Hợp tác xã sẽ ứng trước tiền ăn cho cuộc họp. Chi cục Bảo vệ thực vật tỉnh sẽ mua các vật liệu. Phần khó khăn nhất khi tổ chức cuộc họp nông dân xây dựng kế hoạch ở xã là kinh phí nhưng vì chúng tôi muốn kịp thời vụ nên chúng tôi phải tìm cách để thực hiện nó.”

Anh Trần Duy Hằng, Trưởng nhóm giảng viên IPM huyện.

“ Tôi là một nông dân IPM vì vậy tôi luôn mong rằng tôi có thể tới dự các cuộc họp trao đổi để có thêm kinh nghiệm. Vì kinh nghiệm của tôi chưa đủ và tôi có thể có thêm kinh nghiệm của các nông dân khác để nâng cao kiến thức của mình... Tôi không ngại về mặt thời gian. Tôi không nghĩ rằng việc tham gia các hoạt động IPM làm mất thời gian của tôi vì mối quan tâm chính của tôi là học tập.” ... Anh Đỗ Đức Huấn, nông dân IPM.

“ Tôi thấy thú vị khi được dự họp, chúng tôi thích có nhiều cuộc họp như thế này hơn ở xã nhà. Nếu chúng tôi đi họp, chúng tôi sẽ học và giúp gia đình chúng tôi và các nông dân khác trong xã... Chồng tôi rất khuyến khích tôi tham gia các hoạt động IPM vì anh ấy biết rằng sau khi tham gia tôi có thể giúp gia đình tôi và các nông dân khác trong xã... Tất nhiên khi tôi tham gia IPM, tôi sẽ tốn thời gian nhưng không thành vấn đề lắm vì chồng tôi rất ủng hộ tôi. Anh ấy tạo điều kiện tốt cho tôi tiếp tục tham gia các hoạt động IPM. Đôi khi anh ấy còn làm các công việc nội trợ cho tôi, chẳng hạn anh ấy đi chợ. Bạn không thể làm bất cứ việc gì nếu không có sự ủng hộ của người chồng và các con bạn.” Chị Nguyễn Thị Chúc – chi hội trưởng chi hội phụ nữ chi hội 3.

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

GIẤY MỜI

Kính gửi ..... Bà Duyên Chủ tịch Hội NDàn.....
Xin trân trọng kính mời ..... Bà.....
Đến tại ..... Văn phòng UBND.....
Vào hồi ..... 14 giờ..... ngày 16 tháng ..... năm 1988.....
Về việc ..... Thành lập danh sách học viên lớp 2 BM đợt.....

Ngày 9 tháng 1 năm 1988

CHỖ CHỮ NHIỆM
HOÀNG MINH TUẤN

Hình 1. Mẫu giấy mời họp cho cuộc họp xây dựng kế hoạch

⇒ “Nhu chị biết, 80% dân số là nông dân. Nhờ IPM chúng tôi có cơ hội học những điều mới về nghề nông. Đó là lý do tại sao tôi lại ủng hộ vợ tôi... Cô ấy nói lại với tôi rất nhiều điều cô ấy học được. Chẳng hạn như để quản lý dịch hại không phải chỉ có duy nhất một biện pháp, không phải chỉ có biện pháp dùng thuốc mà còn biện pháp khác nữa... Tôi giúp vợ tôi kể cả việc đồng lán việc nội trợ. Chẳng hạn, chuẩn bị thức ăn, nấu cơm, đi chợ mua thức ăn, chăn nuôi. Tôi không hề nghĩ rằng công việc nội trợ là công việc của phụ nữ. Cái gì tôi có thể làm được là tôi làm cho nhà tôi...”. Anh Chính, chồng của chị Chúc.

⇒ Về anh Chính... “Trước kia, anh ấy làm việc xa nhà và chị ấy phải làm tất cả mọi việc. Bây giờ anh ấy nghỉ thì anh ấy tạo điều kiện cho chị ấy tham gia công tác xã hội...”. Anh Lê Hữu Thuận – chủ nhiệm hợp tác xã.

Ngày 1

Giới thiệu

“ Sự khác nhau giữa các hoạt động IPM và các hoạt động khác mà chúng tôi tham gia trước đây là các hoạt động IPM hoàn thiện hơn. Chẳng hạn, một khoá tập huấn kỹ thuật của một phòng nông nghiệp huyện mà tôi đã dự chỉ tập trung vào một việc. Tôi nói IPM hoàn thiện hơn vì các hoạt động IPM có nhiều thứ hơn và chúng liên quan đến nhau không phải chỉ có một việc. Và phương pháp của IPM cũng rất tốt...”. Anh Hoang Minh Tuấn, Phó chủ nhiệm phụ trách sản xuất.

“ Tôi cũng đã tham gia cùng đợt tập huấn kỹ thuật của phòng nông nghiệp huyện. IPM khác ở chỗ nó đa dạng hơn và mang lại cho nông dân nhiều cái lợi hơn, đặc biệt là phương pháp truyền đạt của IPM rất dễ hiểu cho nông dân...”. Anh Lữ Hữu Thuận, chủ nhiệm hợp tác xã.

Anh Trần Huy Hằng, trưởng nhóm giảng viên IPM huyện giới thiệu chung về các hoạt động IPM của xã Yên Phương, huyện Ý Yên từ khi mở lớp HLND đầu tiên năm 1995. *“ Do học ở lớp HLND nên nông dân thu được kiến thức về biện pháp canh tác, học được các kỹ năng quan sát hệ sinh thái và bón phân cân đối. Nông dân sử dụng thuốc hợp lý hơn. Tuy nhiên nếu chúng ta chỉ mở các lớp HLND chúng ta sẽ chỉ có một số lượng nông dân IPM hạn chế. Cuộc họp này có mục đích lập kế hoạch cho năm 1998 và chuyển sang IPM cộng đồng cho phép chúng ta có thêm nhiều nông dân tham gia chương trình hơn.”*

Sau khi nghe giới thiệu, chủ nhiệm hợp tác xã và một số lãnh đạo rất phấn khởi vì họ có thể xây dựng kế hoạch với sự đóng góp của nhiều người. Công việc này trước đây chưa được làm do chưa đủ kiến thức. Tuy nhiên, các nhà lãnh đạo đã hỏi về kinh phí. Họ có thể xây dựng kế hoạch của họ, họ có thể bỏ kinh phí để tiến hành một số hoạt động nhưng họ hỏi về phần còn lại. Anh Hằng nói: *“ Đó là lý do tại sao chúng ta xem xét IPM cộng đồng vì khi thử thực hiện các hoạt động chúng ta sẽ có sự phối hợp giữa xã và nông dân. Xã sẽ bỏ ra một phần kinh phí, nông dân cũng sẽ đóng góp một phần. Xã sẽ hỗ trợ cho một số hoạt động nhưng chúng tôi cũng sẽ tìm thêm nguồn kinh phí bên ngoài”.*

Hoạt động 1. Đánh giá các hoạt động IPM

“ Khi nông dân học cách phân tích hệ sinh thái họ biết về thiên địch và sâu hại. Họ giảm sử dụng thuốc làm cho môi trường trong sạch hơn và lợi nhuận cho nông dân tăng. Trước kia nông dân sử dụng nhiều phân hoá học. Nay lượng phân hoá học đã giảm vì nông dân đã học được cách bón phân hợp lý và họ có thể tiết kiệm được tiền.

Nông dân muốn làm mô hình lúa-cá và lúa-vịt nhưng tập quán sản xuất, canh tác còn hạn chế. Họ không muốn đầu tư vào những hoạt động này. Cho đến nay, có khoảng 45% nông dân đã được nghe về IPM qua các tổ chức khác. Chúng tôi đề nghị nên tổ chức thêm nhiều lớp HLND hơn nữa và nên thiết lập mô hình lúa-cá / lúa-vịt để tăng thu nhập cho nông dân.” Anh Hoàng Minh Tuấn, Phó chủ nhiệm Hợp tác Phụ trách sản xuất.

Các thành viên chia làm ba nhóm để xem xét lại các hoạt động IPM đã tiến hành từ lớp HLND đầu tiên năm 1995. Họ không chỉ xem xét các hoạt động mà còn đánh giá mặt mạnh và mặt yếu. Các kết quả đã là xuất phát điểm cho bài tập tiếp theo.

Các hoạt động bao gồm:

Hoạt động	Tổng cộng	Nhận xét
1. Lớp HLND	1 lớp, 25 nông dân IPM	5 nông dân IPM ở Quang Điểm đã giúp cho 60 hộ hiểu về IPM 2 nông dân IPM ở Lữ Đô đã giúp 30 hộ nông dân hiểu về IPM
2. IPM qua các tổ chức khác	10-12 chi hội phụ nữ họp hàng tháng và đưa IPM vào các hoạt động của chi hội	
3. Các thí nghiệm về phân bón		Hai nhóm ở Phú Cầu và Cổ Đàm làm các thí nghiệm về phân bón
4. Các thí nghiệm giống		Ba nhóm ở Thái Hoà, Quang Điểm và Lữ Đô thử nghiệm các giống
5. Các hoạt động khác như lúa-cá	5 ha	2 hộ nông dân ở Cổ Phương và Thái Hoà làm mô hình lúa-cá

Các thành viên đã đưa ra mục đích của việc đánh giá các hoạt động IPM là:

- Tìm ra các ưu điểm để tiếp tục phát huy, chẳng hạn như tận dụng sự ủng hộ của các nhà lãnh đạo; đồng thời tìm ra các nhược điểm để khắc phục, chẳng hạn như các hoạt động và số lượng nông dân còn hạn chế - từng loại hình đào tạo khác hoặc loại hình hoạt động khác để tăng sự tham gia của nông dân trong xã.
- Xem chúng ta đã làm được những gì, tìm ra nguyên nhân của các ưu và nhược điểm để từ đó khắc phục các điểm yếu và tìm hướng đi cho tương lai.

Hoạt động 2. Phân tích SWOT (Mạnh - Yếu - Cơ hội -Nguy cơ) .

Các thành viên xem xét các điểm mạnh, yếu, các cơ hội và các nguy cơ của các hoạt động IPM dựa trên các kết quả của buổi đầu tiên. Những phân tích này có thể được tổng hợp như sau:

Hoạt động	Điểm mạnh	Điểm yếu	Cơ hội	Nguy cơ
1. Lớp HLND	Các nông dân IPM ứng dụng và tuyên truyền IPM	Chỉ có ít nông dân đã học IPM, không nhiều nông dân áp dụng IPM	Các nhà lãnh đạo ủng hộ IPM vì chương trình này hay và họ muốn học	Chưa mở được các lớp NDHLND vì nông dân vẫn yếu về kỹ năng kỹ thuật, kỹ năng truyền đạt và thiếu kinh phí
2. Tuyên truyền IPM qua các tổ chức khác như hội phụ nữ	Đưa IPM vào các hoạt động của các tổ chức khác và các đội sản xuất	Không có các CLB hoặc các nhóm nông dân làm địa điểm để nông dân đã học có thể thảo luận	Sự hỗ trợ và lòng nhiệt tình của các nhà lãnh đạo các cấp và các tổ chức khác	
3. Các nghiên cứu phân bón	Nông dân tiến hành các thí nghiệm sử dụng phân bón cân đối (N-P-K) giảm được chi phí sản xuất và các vấn đề dịch hại. Nhờ bón phân cân đối hơn nên việc sử dụng thuốc cũng được giảm			
4. Thử nghiệm giống	Đã giảm/ quản lý được bệnh đạo ôn do vậy đã giảm việc sử dụng thuốc trừ bệnh			
5. Lúa-cá	Nông dân muốn xây dựng mô hình lúa-cá		Có sự ủng hộ của Đảng ủy, Ủy ban nhân dân và Hợp tác xã chẳng hạn như ruộng và ao có sẵn phù hợp làm mô hình lúa-cá	Thiên tai
6. Chỉ đạo sản xuất áp dụng IPM	Nông dân làm việc trong các nhóm của hợp tác xã điều tra			

	ruộng và khuyến cáo dựa trên IPM			
7. Nông dân ứng dụng và tuyên truyền hoạt động IPM		<p>Tuyên truyền IPM còn hạn chế</p> <p>Không có nhiều hoạt động IPM cụ thể để chỉ cho nông dân</p> <p>Có vài hoạt động IPM, chỉ thực hiện trong các lớp HLND</p>		Tiền/Kinh phí hạn chế cho việc phát triển các hoạt động IPM

Các kết quả sau đó được biểu hiện dưới dạng các đặc điểm của các thôn/đội để xác định các ký hiệu để vẽ bản đồ xã.

<i>Đặc điểm/Các hoạt động</i>	<i>Ký hiệu</i>
1. Lớp HI.NĐ.....	
2. IPM qua các tổ chức khác.....	
3. Lúa cá.....	
4. Thử nghiệm giống.....	
5. Các thí nghiệm giống.....	
6. Chỉ đạo sản xuất theo IPM.....	
7. Nông dân ứng dụng và tuyên truyền IPM.....	
8. Đất trũng.....	
9. Ủng hộ của các hội/ các tổ chức khác.....	

Nông dân thống nhất sử dụng các mã màu để xác định chất lượng của các hoạt động/các đặc điểm:

- Tốt - Màu đỏ
- Trung bình - Màu vàng
- Kém - Màu xanh

Các con số (nếu cần) sẽ được viết ngay cạnh các ký hiệu

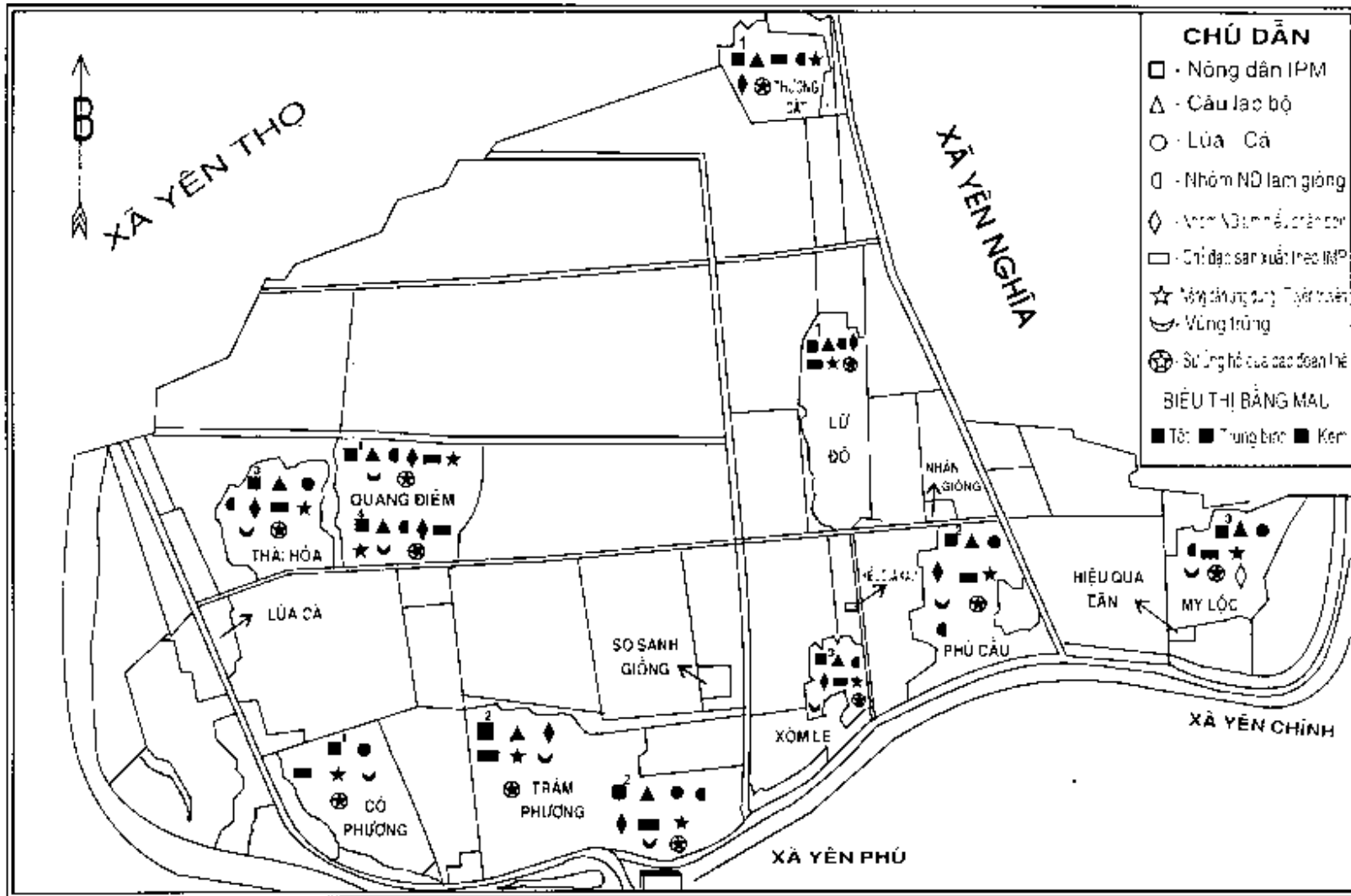
Các thành viên chia làm ba nhóm với sự phân công như sau:

Nhóm 1 : Vẽ sơ đồ xã

Nhóm 2: Tổng hợp số liệu của đội 1-5

Nhóm 3: Tổng hợp số liệu của đội 6-11

Hình 2: Sơ đồ xã Yên Phương

Ngày 2

Hoạt động 3. Tâm nhìn về chương trình IPM ở xã

“Tôi muốn bổ sung một hoạt động nào đó nhưng tôi muốn giải thích... Tôi mơ có một ngôi nhà to.. Tôi muốn làm nghiên cứu lúa - cá nhưng tôi không có đủ kỹ năng kỹ thuật. Tôi muốn dự tập huấn kỹ thuật và được FAO hỗ trợ ...” Anh Đinh Văn Yên , nông dân IPM”

Hai nhóm đã liệt kê các đặc điểm tâm nhìn của họ về một chương trình IPM xã còn một nhóm vẽ dựa trên các đặc điểm này. Giảng viên giúp các nhóm tổng hợp tâm nhìn của họ về một IPM xã:

1. 100% nông dân biết, thực hiện và được lợi từ IPM.
2. Lãnh đạo các cấp quan tâm và ủng hộ chương trình IPM.
3. Môi trường trong sạch và hệ sinh thái cân bằng.
4. IPM được đưa vào trường tiểu học vì trẻ em cũng là những lao động chính và nên biết về IPM; trẻ em ở các cấp nên biết về IPM.
5. Hệ thống tưới, tiêu tốt.
6. Câu lạc bộ IPM với các hoạt động thường xuyên để nâng cao nhận thức của nông dân. .
7. IPM trở nên cần thiết như bữa ăn hàng ngày.
8. Làm ra nhiều sản phẩm sạch xuất khẩu để cải thiện đời sống.
9. Ứng dụng IPM trên các cây trồng khác.
10. Nông dân thực hiện các hoạt động sau huấn luyện khác.
11. Các hoạt động IPM phù hợp với các địa phương, đem lại nhiều lợi ích hơn cho nông dân, chẳng hạn như các mô hình lúa-cá ở vùng đất trũng.
12. Mọi người dân bảo vệ thiên địch.
13. Khuyến khích mọi người bắt chuột, phát triển đàn mèo để trừ chuột; bảo tồn thiên địch của chuột bằng cách không bắt mèo và rắn.
14. Tăng cường mối quan hệ giữa các nông dân qua IPM và cải thiện an ninh xã.
15. Mọi người sẽ có nước sạch để dùng, không ai ném chuột chết ra sông, không có dư lượng phân bón hoặc thuốc hoá học.
16. Đường sá được nâng cấp.
17. Tạo thêm công ăn việc làm để tăng thu nhập cho nông dân.

Sau đó các thành viên đưa ra mục đích của hoạt động 3: Tâm nhìn về một chương trình IPM ở xã.

- ◆ *“Nếu chúng tôi có một giấc mơ, chúng tôi sẽ làm một số hoạt động để đạt được giấc mơ đó. Nếu chúng tôi có một giấc mơ, chúng tôi có thể xây dựng hướng đi cho tương lai và chúng tôi sẽ cố gắng hết sức để thực hiện hướng đi này...” Anh Đỗ Đức Huấn, nông dân.*

Hình 3 : Tầm nhìn về một hoạt động IPM ở xã

Hoạt động 4. Phân tích chiến lược (Xác định hướng đi của IPM)

Chiến lược là một cách để đi đến tương lai từ hiện tại. Điều này liên quan đến 3 hoạt động trên. Nhóm đã lấy ví dụ 100% nông dân biết về IPM và để thực hiện được điều này thì phải có một chiến lược đào tạo giảng viên. Sau đó các thành viên đã chia làm 2 nhóm để thảo luận về các chiến lược. Các kết quả thảo luận được tổng hợp như sau:

1. 100% nông dân nâng cao hiểu biết

- ◆ Mở lớp HLND.
- ◆ Thành lập CLB IPM.
- ◆ Đào tạo giảng viên nông dân.

2. Giành được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo

- ◆ Chọn người có khả năng tổng hợp và trình bày các kết quả với lãnh đạo.
- ◆ Báo cáo thường xuyên lên lãnh đạo.

3. Đào tạo giảng viên nông dân

4. Trao đổi thông tin

- ◆ Tổ chức các cuộc thi IPM (lý thuyết và thực hành).
- ◆ Tổ chức cuộc họp nông dân trao đổi kỹ thuật.
- ◆ Tổ chức tham quan nghiên cứu.

5. Tìm các giải pháp cho các khó khăn

- ◆ Tổ chức hội thảo về các chủ đề khác nhau để giải quyết các khó khăn chẳng hạn các giống lúa mới, chuột, mô hình lúa cá.
- ◆ Bố trí các ruộng nghiên cứu/trình diễn được hỗ trợ cho các buổi hội thảo.

6. Nông dân cùng nhau làm việc

Nông dân đưa ra mục đích của hoạt động này:

- ◆ Xây dựng kế hoạch cho tương lai.
- ◆ Xây dựng các chiến lược để phát triển các hoạt động IPM.

Ngày 3

Hoạt động 5. Chuẩn bị kế hoạch hoạt động

“Những kế hoạch này thực sự là của nông dân. Một điều rất đúng là chúng ta phải cẩn thận vì chúng ta phải tự làm lấy tất cả mọi hoạt động. Nhưng về nhân giống đừng lo vì nông dân đã có kinh nghiệm trước kia rồi. Về kinh phí từ xã, chúng tôi chắc chắn rằng chúng tôi sẽ hỗ trợ một phần, nông dân có thể đóng góp một phần.” Anh Lữ Hữu Thuận, Chủ nhiệm Hợp tác xã.

Trên cơ sở buổi họp trước, các nhóm đã đưa ra một số các hoạt động liên quan đến IPM như:

1. Thí nghiệm về phân lân trên nền đất trũng
2. Thí nghiệm nhân giống.
3. Lớp Nông dân HLND.
4. Thí nghiệm lúa cá.
5. Đào tạo giảng viên nông dân.
6. Quản lý chuột.
7. Tập huấn kỹ thuật ngắn hạn về các chủ đề khác nhau.
8. Đánh giá giống.
9. Hội thảo, các cuộc họp đánh giá, họp tổng kết.
10. Thăm các ruộng nghiên cứu/ trình diễn.
11. Nghiên cứu về vai trò của phân Kali.
12. Cuộc họp xây dựng kế hoạch.

Sau đó các học viên chuẩn bị các kế hoạch và kinh phí chi tiết cho các hoạt động đã nêu và thảo luận về những kế hoạch mà họ đã xây dựng.

“Tôi hoàn toàn đồng ý với 12 hoạt động nhưng tôi băn khoăn không hiểu liệu tất cả các hoạt động này có thực hiện được không. Điều gì xảy ra nếu chương trình quốc gia không thể tài trợ

cho hoạt động nhân giống? Chúng ta sẽ làm nó như thế nào? Ngoài ra liệu 25 nông dân này có thể làm được không?... Anh Nguyễn Phùng Hoan, giảng viên IPM của tỉnh.

“ Chúng ta đã làm việc 3 ngày và đã làm rất nhiều công việc. Bây giờ chúng ta có các kế hoạch này với 12 hoạt động mà chúng ta nghĩ là cần thiết phải làm. Theo tôi 12 hoạt động này nên làm bây giờ nhưng chúng ta không thể làm tất cả và chúng ta phải chọn các hoạt động ưu tiên. Hoạt động đầu tiên phải làm là quản lý chuột vì chúng ta sẽ gieo hạt giống và chúng ta phải cẩn thận nếu không chuột sẽ ăn mất hạt giống chúng ta gieo. Đồng thời chuột phá hoại các cây trồng khác. Vì vậy tôi nghĩ công việc đầu tiên phải làm là quản lý chuột. Thứ hai là đánh giá giống. Sau đó đến các thí nghiệm về Kali và Phốt Pho. Chúng ta nên có tập huấn kỹ thuật cho các hoạt động này. Những hoạt động khác, tuy cần thiết nhưng có thể làm sau”. Anh Vũ Ngọc Năng, kế toán trưởng của hợp tác xã.

“Theo chúng tôi thì nên làm tất cả 12 hoạt động. Một số hoạt động như thăm ruộng và hội nghị đầu bờ có liên quan đến các hoạt động khác. Không phải lo ngại về kỹ năng, kỹ thuật của nông dân IPM, họ có thể thực hiện các hoạt động.” Anh Hoàng Minh Tuấn - Phó chủ nhiệm hợp tác xã.

Tôi hoàn toàn đồng ý với các hoạt động này. Rất đúng khi nói rằng chúng ta có thể thực hiện các hoạt động thành công vì một số hoạt động nông dân đã có kinh nghiệm rồi. Chỉ có một vấn đề là kinh phí của chương trình quốc gia. Duy có một điều khiến tôi nghĩ không thể làm được bây giờ là lấy nông dân làm giảng viên. Nông dân Yên Phương rất nghèo nhưng khi chúng tôi đã lập kế hoạch thì chúng tôi sẽ cố gắng hết sức để hoàn thành nó.” Anh Lữ Hữu Thuận, Chủ nhiệm Hợp tác xã.

Đánh giá cuộc họp xây dựng kế hoạch ở xã

“Tôi nghĩ, sau cuộc họp này tất cả các học viên ở đây sẽ có thêm được kiến thức để có thể giúp các nông dân khác trong xã...” Anh Đỗ Đức Huấn, nông dân.

“ Tôi đảm bảo rằng sau cuộc họp khi tôi về nhà sẽ có những nông dân khác hỏi tôi về cuộc họp này. Tôi sẽ nói cho họ những gì tôi học được...”. Chị Nguyễn Thị Chúc - chi hội trưởng phụ nữ chi hội 3.

Kết thúc ba ngày họp, Chủ nhiệm hợp tác xã đã đánh giá hoạt động dựa trên các nhận xét của nông dân. Nhóm nông dân đã xem xét về nội dung, tổ chức, quá trình thực hiện và đưa ra các ý kiến khác theo suy nghĩ của họ về cuộc họp xây dựng kế hoạch. Dưới đây là những gì nông dân đã phát biểu.

Nội dung

- ◆ Nội dung của cuộc họp xây dựng kế hoạch rất đa dạng.
- ◆ Chúng tôi đã có cơ hội để thảo luận, trình bày ý kiến và ước muốn của mình về tương lai.
- ◆ Các giảng viên hướng dẫn chúng tôi lập các kế hoạch bằng cách làm các bài tập.
- ◆ Chúng tôi muốn xây dựng kế hoạch nhưng chúng tôi sợ nó không thành công cũng như lo lắng về các chi phí để thực hiện các hoạt động.

- ◆ Chúng tôi hy vọng rằng với sự giúp đỡ của chương trình quốc gia chúng tôi có thể chứng minh khả năng đóng góp của chúng tôi trong việc cải thiện kinh tế cho xã.
- ◆ Chúng tôi tin rằng các lợi nhuận kinh tế sẽ tăng nếu tất cả nông dân áp dụng chương trình IPM.

Tổ chức

- ◆ Chúng tôi đã đi đến thống nhất tổ chức một nhóm 30 nông dân chịu trách nhiệm thực hiện các hoạt động IPM cộng đồng.
- ◆ Một trong những nhiệm vụ của 30 nông dân này là liên hệ với các nông dân khác qua các tổ chức xã hội và các nhóm nông dân khác.

Quá trình

- ◆ Trong quá trình đánh giá các hoạt động IPM nông dân sẽ biết rõ và cụ thể hơn về những gì đã làm tốt và những gì chưa tốt. Họ cần tìm hiểu nguyên nhân và tìm các giải pháp khắc phục.
- ◆ Vẽ sơ đồ là một bài tập để để có cái nhìn tổng quát về những hoạt động IPM sẽ được thực hiện.
- ◆ Nông dân cảm thấy rằng “các thông báo chiến lược” là những gì họ mong muốn. Quá trình biến chiến lược thành những ví dụ thích hợp giúp đưa ra những biện pháp thực hiện các chiến lược này.
- ◆ Có thể xây dựng được các kế hoạch thực tế hơn nếu cho nông dân biết về khả năng kinh phí và thông tin về loại hình hoạt động mà Chương trình quốc gia sẽ tài trợ. Điều này sẽ giúp cho nhóm tránh đưa ra những kế hoạch với quá nhiều hoạt động có thể ảnh hưởng đến chất lượng của các kết quả. Nông dân cần hiểu rõ nhiệm vụ của họ là điều tra và theo dõi các hoạt động.

Các nhận xét khác

- ◆ Nhóm nông dân cảm thấy thời gian 3 ngày để lập kế hoạch là không đủ bởi vì họ cần có thời gian để kiểm tra các ruộng làm thí nghiệm. Để có một kế hoạch thực tế/hợp lý hơn chúng tôi đề nghị việc này cần được xem xét cho các hoạt động lập kế hoạch trong tương lai.
- ◆ Cần thiết phải có các cuộc họp xây dựng kế hoạch cho các vụ tới vì các nhóm nông dân thích thử và ứng dụng các thử nghiệm mới/ các thử nghiệm khác.
- ◆ Các cuộc họp trao đổi kỹ thuật của nông dân sẽ là nơi để chúng tôi trao đổi kinh nghiệm sản xuất và giúp cho các thành viên trong cộng đồng gắn gũi nhau hơn. Nội dung có được từ các hoạt động mà các nhóm nông dân đang làm sẽ dễ hiểu và phù hợp với mọi nông dân.

“Lúc này, do có kinh phí của chương trình quốc gia, chúng tôi tận dụng những kinh phí này để chỉ cho nông dân thấy những hoạt động họ có thể làm. Khi nông dân đã nhận thấy các hoạt động này có lợi cho họ thì tự họ sẽ áp dụng chúng. Bởi vì bây giờ tất cả mọi thứ đều mới nên thậm chí chúng tôi có nói mọi thứ đều tốt hoặc có hiệu quả thì nông dân cũng sẽ không tin. Khi các hoạt động đã được tiến hành và nông dân đã thấy được hiệu quả của nó thì họ sẽ chủ động áp dụng những kỹ thuật và các phương pháp đó. Trong tương lai khi không có chi phí của chương trình quốc gia nữa chúng tôi sẽ vẫn tiếp tục giúp đỡ, ủng hộ nông dân thực hiện một số hoạt động mới...” Anh Lữ Hữu Thuận - Chủ nhiệm hợp tác xã.

Ngày 28-29 tháng 4 năm 1998

Ba tháng rưỡi sau cuộc họp xây dựng kế hoạch xã đầu tiên chúng tôi đi thăm ruộng để hỏi nông dân và những người khác về những gì đang diễn ra như là kết quả của cuộc họp xây dựng kế hoạch.

Trong số 12 hoạt động như kế hoạch mà nhóm 30 nông dân đã trình bày vào các ngày 12-14 tháng 1 năm 1998 thì nông dân chỉ tiến hành một số hoạt động được liệt kê dưới đây. Một số hoạt động không được tiến hành vì những nguyên nhân khác nhau. Chẳng hạn không có đào tạo giảng viên nông dân vì xã không có ý định mở lớp nông dân huấn luyện nông dân. Thay cho cuộc họp kỹ thuật ở cấp xã, họ sẽ tổ chức cuộc họp kỹ thuật cho nông dân ở cấp huyện. Nếu có thể, các cuộc họp thường kỳ và các cuộc họp tổng kết vẫn tiến hành được do kinh phí của hợp tác xã (Thuật ngữ “họp tổng kết” thường được sử dụng ở Việt Nam, là cuộc họp xem xét, đánh giá những việc đã làm được, trình bày kết quả, đánh giá những điểm mạnh và yếu, rút kinh nghiệm, xây dựng kế hoạch hoặc xác định mục tiêu/hướng đi cho giai đoạn tới, trao phần thưởng cho những người hoàn thành tốt nhiệm vụ. Đây là hoạt động thường được các tổ chức, cơ quan nhà nước tiến hành. Lịch họp thường phụ thuộc vào mục đích và tính chất hoạt động được xem xét đánh giá).

- ◆ Thí nghiệm giống (1).
- ◆ Thí nghiệm phục tráng giống (1).
- ◆ Thí nghiệm phân lân (1).
- ◆ Thí nghiệm Kali (1).
- ◆ Họp xây dựng kế hoạch (cuối vụ)
- ◆ Mở một lớp huấn luyện IPM cho 25 nông dân bằng kinh phí địa phương.

Các ý kiến về cuộc họp kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng ở tỉnh

Dưới đây là nhận xét của nông dân và những người khác về các hoạt động đồng ruộng và những vấn đề khác.

“ Sau cuộc họp xây dựng kế hoạch chúng tôi nghĩ rằng các kế hoạch chúng tôi đã xây dựng rất quan trọng nên ngay lập tức chúng tôi tiến hành các công việc chuẩn bị chẳng hạn như chọn điểm. Chúng tôi đã làm công việc này vào ngày mùng 2 tháng 2. Sau đó bắt đầu từ ngày 13 tháng 2 chúng tôi đã có một đợt tập huấn ngắn hạn. Đó là đợt tập huấn kỹ thuật trong 5 buổi sáng và trong đợt tập huấn này chúng tôi thảo luận về về các nghiên cứu chung tôi sẽ

làm. Giảng viên của huyện đã tập huấn cho chúng tôi. Các nghiên cứu do tổ chức kỹ thuật của hợp tác xã và do các giảng viên huyện thiết kế rồi sau đó đã trình bày cho tất cả nông dân để cùng thảo luận trong đợt tập huấn...” Anh Phạm Xuân Khính- nông dân.

“ Sau các cuộc họp xây dựng kế hoạch, 4 xã ở Ý Yên đang thực hiện kế hoạch của mình. Họ có những điều kiện thuận lợi để thực hiện các kế hoạch. Nông dân rất nhiệt tình vì các hoạt động rất thiết thực cho họ. Các lãnh đạo xã và hợp tác xã rất quan tâm. Các giảng viên IPM huyện rất có kinh nghiệm thực hiện các nghiên cứu đồng ruộng và giúp đỡ nông dân rất nhiều. Cả trung ương và địa phương đều hỗ trợ kinh phí cho các hoạt động. Mặc dù thời tiết không bình thường do hiện tượng ElNinô nhưng nông dân vẫn thực hiện các kế hoạch của mình.

Các giảng viên IPM của huyện rất bận rộn với các hoạt động IPM cộng đồng. Tuy nhiên trong chi cục chúng tôi đã phân công người khác đảm nhiệm công việc của các giảng viên này...” Ông Nguyễn Hữu Đản - Chi cục trưởng chi cục BVTV Nam Định.

“ Các giảng viên huyện đã học được rất nhiều từ việc làm IPM cộng đồng. Nông dân cần nhiều thực hành hơn dưới sự giúp đỡ của giảng viên huyện. Khi các giảng viên huyện tham gia vào tham gia vào các hoạt động nhiều hơn thì học sẽ có thêm các kỹ năng kỹ thuật. Họ cũng có được các kỹ năng lập kế hoạch và kỹ năng quản lý. Thậm chí kỹ năng giải quyết khó khăn cũng được nâng cao. Giảng viên rất tích cực thực hiện các hoạt động. Bởi vì họ đã tham gia nên họ có trách nhiệm lớn hơn...” Nguyễn Phùng Hoan - Giảng viên IPM của tỉnh Nam Định.

Cuộc họp kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng cấp xã...

“Những nông dân này nói với tôi về các thí nghiệm chẳng hạn như thí nghiệm phân bón, giống.. Họ rất phấn khởi. Họ thấy các thí nghiệm có hiệu quả. Các ruộng thí nghiệm trông đẹp hơn các ruộng khác xung quanh. Những nông dân hỏi tại sao họ không được tham gia nhưng chúng tôi phải đợi đến khi chúng tôi có các kết quả của vụ này rồi sau đó chúng tôi mới giới thiệu những thí nghiệm này cho những nông dân khác. Thay mặt cho lãnh đạo xã tôi xin chân thành cảm ơn chương trình quốc gia. Chúng tôi hy vọng rằng chương trình sẽ tiếp tục hỗ trợ về mặt kỹ thuật cho nông dân. Chúng tôi hứa sẽ cố gắng hết sức để thực hiện tốt các thí nghiệm và các nhiệm vụ khác của IPM cộng đồng...” Ông Nguyễn Hữu Nghiêm - Chủ tịch ủy ban nhân dân xã.

Kết quả của cuộc họp xây dựng kế hoạch và các hoạt động IPM cộng đồng

“Cho đến thời điểm này chúng tôi chưa thể nói được gì về kết quả của các thí nghiệm nhưng chúng tôi có một ý kiến ban đầu là Kali rất cần cho lúa. Thí nghiệm về liều lượng phân Kali rất có ích cho nông dân ...”. Anh Đinh Văn Thuấn, nông dân IPM.

“Nghiên cứu phục tráng giống rất tốt cho nông dân vì qua nghiên cứu này chúng tôi có thể tự sản xuất hạt giống và chúng tôi không phải mua từ bên ngoài. Đồng thời, chúng tôi có thể giữ được các đặc tính giống một thời gian dài ...” Anh Phạm Xuân Khính - Nông dân IPM.

“Khi thời vụ bắt đầu và khi chúng tôi bắt đầu tiến hành các hoạt động thì cũng khó đấy. Nhưng chúng tôi đã làm từng bước một. Bây giờ tôi thấy nhiều điều mới lạ khi tôi tham gia vào các hoạt động IPM cộng đồng. Tôi có thể học các vấn đề kỹ thuật từ các thí nghiệm và áp dụng trên ruộng của tôi. Ruộng của tôi trông đẹp hơn vì tôi sử dụng phân bón cân đối hơn và dùng các biện pháp canh tác thích hợp hơn. Những nông dân khác không được tham gia vào chương trình IPM cộng đồng đã quan sát ruộng của tôi và hỏi tôi về mật độ cấy, phân bón và quản lý dịch hại. Nếu tôi có cơ hội thì tôi vẫn muốn tiếp tục được tham gia vào các hoạt động IPM vì tôi học được rất nhiều...” Anh Nguyễn Văn Độ, nông dân IPM.

“Bây giờ, từ kinh nghiệm của vụ đầu chúng tôi có thể bố trí một số thí nghiệm nhưng chúng tôi vẫn cần sự giúp đỡ của giảng viên vì đôi khi có sự khác nhau giữa các vụ. Nhiều nông dân đến ruộng của tôi để hỏi về thí nghiệm tôi đang làm và họ cũng muốn làm các thí nghiệm...” Anh Phạm Xuân Khánh, nông dân IPM.

“Tôi đã làm việc ở hợp tác xã từ năm 1992. Trước khi có IPM, chi phí sản xuất rất cao. Bây giờ chi phí này đã giảm đi vì chúng tôi áp dụng IPM trên ruộng của mình. Hợp tác xã của chúng tôi cũng vững mạnh thêm vì có chương trình IPM cộng đồng. Chẳng hạn, 25 nông dân IPM giúp đỡ các nông dân khác. Trong tương lai họ sẽ có thể giúp cho tất cả 3.200 nông dân trong xã...” Anh Hoàng Minh Tuấn, Phó chủ nhiệm hợp tác xã.

“Các hoạt động IPM cộng đồng xuất phát từ nguyện vọng của nông dân. Chẳng hạn như mật độ cấy. Đó là lý do tại sao họ muốn làm và rất nhiệt tình thực hiện các nghiên cứu. Nông dân là những người học tích cực. Qua các hoạt động IPM cộng đồng, mối quan hệ giữa các nông dân trở nên gần gũi hơn, họ tham gia nhiều hơn trong cộng đồng và họ cũng giảm được các chi phí sản xuất...” Anh Nguyễn Phùng Hoan - Giảng viên IPM tỉnh Nam Định.

Thế nào là IPM cộng đồng ...

“IPM cộng đồng không chỉ là cho riêng gia đình tôi mà còn cho các nông dân khác. Những gì mới mẻ mà tôi đang được tham gia sau này tôi có thể nói cho các nông dân khác để họ cùng áp dụng. Ở lớp HLND chúng tôi học từ các thí nghiệm đồng ruộng. Bây giờ chúng tôi lập kế hoạch, thiết kế các thí nghiệm đồng ruộng và tự lên lịch cho các hoạt động của chúng tôi. Mối quan hệ giữa nông dân trở nên gần gũi hơn...” Anh Nguyễn Văn Độ nông dân IPM.

“ Trong IPM cộng đồng, mọi người được tham gia vào các hoạt động: làm các công việc và giải quyết khó khăn. Các nhóm nông dân làm các thí nghiệm. Mối quan hệ của nông dân gần gũi hơn ...” Chị Bùi Thị Cậy - nông dân IPM.

“ Từ cộng đồng nghĩa là nhiều người. IPM cộng đồng khác với IPM vì nhiều người tham gia hơn và có được nhiều kiến thức hơn vì sử dụng nhiều thời gian vào điều tra và thí nghiệm đồng ruộng hơn ...” Chị Bùi Thị Ngọc - Nông dân IPM.

“ Về mặt kỹ thuật, IPM cộng đồng chi tiết hơn. Khi chúng tôi học ở lớp HLND, IPM chung chung hơn và chúng tôi chỉ hiểu được một thí nghiệm nhỏ. Bây giờ chúng tôi đang làm nhiều thí nghiệm hơn để tìm hiểu kỹ hơn về các giống và phân bón thích hợp...” Anh Hoàng Minh Tuấn - Phó chủ nhiệm hợp tác xã.

“ Trong IPM cộng đồng, trước hết chúng tôi học bằng cách làm việc theo nhóm. Sau đó chúng tôi trao đổi kinh nghiệm với những nông dân khác. Trước khi có IPM, nông dân phun thuốc rất nhiều. Qua các lớp HLND, nông dân được học về kỹ thuật như vòng đời, sự gây hại và thiên địch. Việc sử dụng thuốc giảm đi. Qua IPM cộng đồng chúng tôi làm nhiều hoạt động hơn ở lớp HLND và có nhiều nông dân IPM hơn...” Chị Hoàng Thị Rắc-nông dân IPM.

“ IPM cộng đồng là đưa mọi người tham gia vào IPM và tham gia làm các thí nghiệm. ậ giai đoạn này tôi đã có thể chia sẻ các thông tin về các hoạt động IPM cho 258 phụ nữ là thành viên của câu lạc bộ phụ nữ không sinh con thứ 3...” Chị Phạm Thị Duyên, nông dân IPM.

Sự tham gia vào hoạt động IPM cộng đồng ...

“ Tôi nghĩ đây là một cơ hội lớn không chỉ cho bản thân tôi mà cho cả gia đình tôi. Tôi học được nhiều hơn từ việc làm các thí nghiệm...” Chị Bùi Thị Cậy, nông dân.

“ Nếu tôi vẫn có cơ hội được tham dự chương trình IPM cộng đồng thì rất tốt cho tôi vì tôi sẽ học được nhiều hơn. Tôi cảm thấy tiếc vì tôi lớn tuổi rồi nhưng nếu có cơ hội thì tôi vẫn muốn học nữa...” Chị Bùi Thị Ngọc - Nông dân.

Sự tham gia của phụ nữ trong IPM cộng đồng ...

“ Vợ tôi có cơ hội tốt vì cô ấy được chọn tham gia IPM cộng đồng. Trước kia tôi là một cán bộ nhà nước. Bây giờ tôi đã nghỉ hưu và tôi muốn tạo điều kiện cho nhà tôi tham gia vào các hoạt động IPM. Phụ nữ có quyền như nam giới. Cả hai chúng tôi đều là thành viên của các đoàn thể: đoàn thanh niên và hội phụ nữ và chúng tôi biết rằng vai trò của phụ nữ rất quan trọng. Từ kinh nghiệm của chúng tôi khi làm việc với nhau chúng tôi đã thấy được điểm mạnh và yếu của cả hai giới. Chúng tôi đã chia sẻ dựa trên điểm này...” Anh Đỗ Luân Lưu, chồng chị Bùi Thị Cậy.

“ Tôi cảm thấy việc vợ tôi tham gia các hoạt động IPM cộng đồng là rất tốt vì cô ấy được tiếp cận với những thông tin kỹ thuật mới. Tôi là phó chủ tịch hội đồng xã vì vậy tôi có thể hiểu được rằng cô ấy cần có thời gian cho các hoạt động...” Anh Tô Văn Dân, chồng chị Bùi Thị Ngọc.

“ Tôi rất phấn khởi về việc vợ tôi được tham gia IPM cộng đồng. Bây giờ tôi không lo lắng như trước kia nữa bởi vì cô ấy có thể học được những kỹ thuật trồng lúa mới và cô ấy có thể giúp gia đình tôi. Các công việc này đòi hỏi cô ấy phải tốn thời gian nhưng chúng tôi có thể dàn xếp cũng nhờ sự giúp đỡ của các cháu. Cháu lớn nhất của tôi năm nay đã 14 tuổi...” Anh Lã Văn Minh, chồng chị Phạm Thị Duyên.

Tương lai của IPM cộng đồng ...

“ Các xã đều đưa ra câu hỏi là họ sẽ lấy kinh phí từ đâu cho các hoạt động nếu chương trình này phát triển. Ở Nam Định cứ hai năm 1 lần có tổ chức đại hội xã viên. Trong đại hội này các xã viên bầu ra ban quản lý hợp tác xã (chủ nhiệm, phó chủ nhiệm), đồng thời thông qua

chương trình nghị sự về kế hoạch sản xuất kinh doanh. Theo luật mới, hàng năm (giữa nhiệm kỳ) sẽ tổ chức họp để hợp tác xã báo cáo kết quả sản xuất kinh doanh. Thông thường các kế hoạch được đệ trình trên cơ sở hàng năm sau khi các hoạt động đã được đánh giá. Nếu vụ này thành công, nông dân dự định sẽ đưa các hoạt động IPM vào kế hoạch để đệ trình trong cuộc họp. Rồi sau đó nông dân có thể xin kinh phí từ hợp tác xã. Tuy nhiên, điều này còn phụ thuộc vào khả năng của hợp tác xã hoặc của huyện. Bản thân nông dân có thể cũng đóng góp hoặc tìm các nguồn kinh phí từ bên ngoài...” Nguyễn Phùng Hoan, giảng viên IPM tỉnh.

“Thậm chí nếu chương trình quốc gia không thể tiếp tục cấp kinh phí cho các hoạt động IPM cộng đồng thì việc đó cũng không thành vấn đề. Ngân sách của xã không nhiều và các hoạt động bị hạn chế nhưng chúng tôi vẫn duy trì chương trình IPM. Tuy nhiên, chúng tôi sẽ chỉ duy trì những hoạt động cần thiết về quản lý dịch hại. Những hoạt động khác sẽ phải đợi cho đến khi có tiền. Quản lý dịch hại rất quan trọng vì những năm trước đây thời tiết không thuận và nhiều dịch hại đã xuất hiện gây thiệt hại năng suất tới 30% học nhiều hơn...” Anh Lữ Hữu Thuận, chủ nhiệm hợp tác xã.

IPM cộng đồng và các cuộc họp xây dựng kế hoạch

“Các cuộc họp xây dựng kế hoạch rất quan trọng. Bằng cách xây dựng kế hoạch chúng tôi mở ra hướng đi cho IPM cộng đồng. Chúng tôi có thể lấy ý kiến của nông dân về các hoạt động họ muốn làm. Bằng cách xây dựng kế hoạch chúng tôi có thể xây dựng các thí nghiệm và phân công trách nhiệm cho chúng tôi. Chúng tôi sẽ thảo luận với các thành viên của nhóm nông dân về cách lập kế hoạch cho các hoạt động trong tương lai...” Anh Lữ Hữu Thuận, chủ nhiệm hợp tác xã.

Ngày 22-23 tháng 7 năm 1998

Chúng tôi trở lại xã Yên Phương ngày 22-23 tháng 7 năm 1998 sau cuộc họp kế hoạch lần hai tổ chức trong hai ngày 19-20 tháng 6. Do điều kiện nắng nóng, khô hạn nên nông dân đang gặp rất nhiều khó khăn. Nông dân và ban quản lý HTX tập trung mọi biện pháp để đưa nước vào ruộng. Tuy rất bận rộn nhưng đi đến đâu chúng tôi cũng nhận được tình cảm chân thành, cởi mở và thân thiện của nhân dân. Chúng tôi đã thấy sự thành công của một số hoạt động IPM cộng đồng vụ trước có tác động rất lớn tới nông dân. Đồng thời nó làm tiền đề cho những bước đi tiếp theo cho IPM cộng đồng ở xã này.

“ Trong cuộc họp kế hoạch đầu tiên tôi phát biểu hai ý kiến còn trong cuộc họp kế hoạch lần này tôi phát biểu bốn ý kiến. Đó là vì kiến thức của tôi nhiều hơn và tôi tự tin hơn. Nếu tôi nhớ lại những gì nhóm tôi đã mơ ước trong cuộc họp lần đầu tiên tôi nghĩ rằng chúng tôi đã có thể làm điều gì đó để đạt được mục đích của chúng tôi. Dần dần chúng tôi sẽ xây dựng được làng xã lý tưởng của mình bằng cách cải thiện kinh tế của chúng tôi. Điều này được thực hiện qua một số hoạt động cụ thể nông dân đang làm để đạt được mục đích của mình...”
Chị Phạm Thị Duyên - nông dân IPM.

Nông dân IPM chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức với các nông dân khác

“Nông dân tham gia IPM cộng đồng chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức với chúng tôi. Nhưng tôi chỉ áp dụng được trên những ruộng gần nhà mà tôi có thể thăm được thường xuyên. Tôi học được đôi điều về giống và mật độ cấy và tôi đã thử làm. Bây giờ tôi cũng quan sát cả côn trùng. Thay vì chỉ làm theo những gì nông dân IPM bên cạnh làm tôi đã tự điều tra. Tôi không thể tham dự các hoạt động IPM cộng đồng vì tôi rất bận...” Chị Hoàng Thị Thịnh-nông dân chưa học IPM.

Nông dân đã hướng dẫn cuộc họp kế hoạch

“Trong cuộc họp kế hoạch đầu tiên chúng tôi chưa biết nhiều và chúng tôi đã phải học. Trong cuộc họp lần hai này chúng tôi đã có nhiều kinh nghiệm hơn và chúng tôi tự tin hơn. Mười

nông dân tham gia các hoạt động IPM cộng đồng trong vụ trước đã hướng dẫn cuộc họp lần hai này. Trước cuộc họp, mười nông dân này đã cùng bàn bạc với ban quản lý hợp tác xã và các giảng viên huyện sau đó mới tổ chức cuộc họp. Tôi vừa phấn khởi vừa lo lắng khi được chọn làm hướng dẫn viên. Tôi cảm thấy mình được giao trách nhiệm nặng nề hơn và tôi phải cố gắng hết sức để chia sẻ những gì mình đã học được trong cuộc họp trước...” Chị Phạm Thị Duyên - nông dân IPM.

Nông dân đã thay đổi cách thức xây dựng kế hoạch

Bản đồ xã Yên Phương cùng các thông tin về xã và các hạt động IPM cộng đồng.

“ Cách thức của cuộc họp xây dựng kế hoạch lần hai khác với lần đầu. Trong cuộc họp lần hai này có cả các nông dân mới tham gia. Trong cuộc họp trước các giảng viên hướng dẫn và giúp nông dân lập kế hoạch. Trong cuộc họp lần hai này bao gồm cả việc đánh giá các hoạt động đã làm trong vụ trước. Chẳng hạn như tại sao chúng tôi đưa ra nhiều kế hoạch nhưng chúng tôi chỉ thực hiện được một số thôi. Chúng tôi đã tìm ra giải pháp cho vấn đề này. Chúng tôi vẫn tiến hành bước vẽ sơ đồ. Chúng tôi đã cho các nông dân mới xem các sơ đồ cũ rồi chúng tôi điền thêm các thông tin mới vào sơ đồ đó. Chúng tôi cũng đã khảo sát các nguồn lực địa phương và làm thế nào để đưa IPM vào các hoạt động của các tổ chức khác như câu lạc bộ phụ nữ. Chúng tôi nghĩ rằng nếu chúng tôi xây dựng được một chương trình tốt cho câu lạc bộ phụ nữ và IPM thì chúng tôi sẽ mời lãnh đạo (chủ tịch) hội phụ nữ huyện đến xem để rồi sau đó mở rộng sang các xã khác trong huyện...” Chị Phạm Thị Duyên - nông dân IPM.

“ Cuộc họp xây dựng kế hoạch lần hai vẫn theo nguyên tắc đã làm ở vụ trước nhưng có hơi khác. Lần đầu chúng tôi vẫn cần sự hướng dẫn của giáo viên nhưng lần này nông dân chủ động hơn khi lập kế hoạch và đánh giá các hoạt động. Lần đầu chúng tôi chỉ quan tâm các hoạt động IPM nhưng trong lần họp thứ hai này chúng tôi quan tâm đến cả các yếu tố khác trong cộng đồng chẳng hạn như việc đưa IPM vào các hoạt động của câu lạc bộ. Phụ nữ tham gia nhiều vào sản xuất nên chúng ta phải đưa quan điểm IPM vào câu lạc bộ phụ nữ...” Anh Hoàng Minh Tuấn, phó chủ nhiệm hợp tác xã.

Nông dân đã tìm cách để duy trì IPM cộng đồng

“Tôi muốn nói thêm một chút về các câu lạc bộ phụ nữ... Một số chị em tham gia IPM cộng đồng là thành viên của câu lạc bộ phụ nữ. Việc đưa IPM vào các hoạt động của câu lạc bộ phụ nữ tạo cơ hội cho họ trao đổi kinh nghiệm về IPM với các thành viên khác của câu lạc bộ. Các hoạt động IPM thông qua câu lạc bộ phụ nữ không giống như các hoạt động ở các lớp HLND. Tuy nhiên, các thành viên chia sẻ các quan niệm IPM mới mà họ học được ở lớp HLND và qua các thí nghiệm. Các câu lạc bộ phụ nữ được thành lập hai năm trước đây nhưng chỉ đến bây giờ mới đưa IPM vào. Chúng tôi phải đưa IPM vào các câu lạc bộ vì không có tiền để mở lớp HLND. Đồng thời vì vụ trước chị em rất tích cực tham gia các hoạt động IPM cộng đồng. Ở Yên Phương, 70% nữ làm ruộng và 80% công việc đồng áng là do nữ đảm nhận. Họ cũng muốn có được kiến thức mới. Họ muốn được học...” Anh Lữ Hữu Thuận, chủ nhiệm hợp tác xã.

“Trong câu lạc bộ phụ nữ chúng tôi thảo luận về IPM. Kết quả các thí nghiệm đồng ruộng ở vụ trước cũng như các thí nghiệm đang làm đều được đưa vào thảo luận...” Chị Bùi Thị Thôn - nông dân IPM.

“Hoạt động IPM trong câu lạc bộ phụ nữ bao gồm cả việc bắt côn trùng và nuôi trong hoạt động nuôi côn trùng. Chúng tôi bàn về kết quả các thí nghiệm để đưa thông tin cho các chị em khác trong câu lạc bộ...” Chị Phạm Thị Duyên - nông dân IPM.

Nông dân đang nghĩ cách để thay đổi phương pháp làm việc

Với sự phát triển của IPM cộng đồng, các chức năng của đội bảo vệ thực vật của hợp tác xã sẽ được xác định lại. Trước kia, các cán bộ của đội bảo vệ thực vật là người đi kiểm tra đồng ruộng của nông dân rồi đưa ra lời chỉ dẫn. Qua IPM cộng đồng, nông dân được đào tạo và kiến thức của họ được nâng cao giúp họ có khả năng đưa ra quyết định cho đồng ruộng của họ. Bây giờ đội BVTV là mạng lưới nông dân IPM, họ thu thập tổng hợp các thông tin và giúp nông dân khác cùng quyết định xử lý đồng ruộng...” Anh Đinh Văn Thuấn - nông dân IPM.

Nông dân đang tìm nguồn kinh phí

“Về kinh phí... Ngoài các câu lạc bộ phụ nữ chúng tôi đã thử tìm các nguồn kinh phí địa phương cho IPM cộng đồng...” Anh Lữ Hữu Thuận, chủ nhiệm hợp tác xã.

“Có hai cái khó khi tổ chức IPM cộng đồng là khâu tổ chức và kinh phí. Vấn đề tổ chức trở nên khó khăn khi bạn không thể tập hợp được nông dân. Bạn sẽ gặp khó khăn về mặt kinh tế nếu bạn cứ dựa vào nguồn kinh phí của chương trình quốc gia để tiến hành các hoạt động. Tuy nhiên, có nhiều cách để giải quyết những khó khăn này. Chừng nào mà các hoạt động vẫn làm nông dân thích thú và thấy được lợi thì IPM cộng đồng vẫn tiếp tục được tiến hành. Đối với kinh phí, ngoài các nguồn kinh phí địa phương, tháng 4 năm 1998 nông dân đã đồng ý đóng góp 0,35kg thóc mỗi sào cho quỹ khoa học kỹ thuật bao gồm cả IPM cộng đồng...” Anh Đinh Văn Khuê- nông dân IPM.

Nông dân đã có được những quan niệm mới về làm việc cùng nhau

“ Trước cuộc họp lần thứ nhất chúng tôi chưa có được khái niệm về làm các thí nghiệm đồng ruộng. Chúng tôi chỉ nghĩ về nó khi chúng tôi bàn về những nhu cầu của nông dân trong thời gian cuộc họp. Vụ trước tôi tham gia làm thí nghiệm so sánh các loại phân lân Lâm Thao và Ninh Bình trên nền đất trũng. Trước kia không có hộ nào dùng phân lân Ninh Bình còn hiện nay đã có tới 40 hộ nông dân ở thôn Quang Điểm dùng phân lân Ninh Bình cho 16 mẫu đất trũng... Thôn Cổ Phương có một câu lạc bộ phụ nữ và IPM gồm 50 chị em tham gia. Trong buổi sinh hoạt ngày 12 tháng 7 năm 1998, chị em đã bàn về chủ đề phân bón. Từ các kết quả thí nghiệm phân bón vụ trước mọi người đều nhất trí đưa lân Ninh Bình và phân Kali bón cho ruộng lúa...” Anh Trần Văn Bo- nông dân IPM.

KẾT LUẬN

Các cuộc họp kế hoạch và IPM cộng đồng

“ Họp kế hoạch và IPM cộng đồng phải gắn liền với nhau. Các kế hoạch được xây dựng cho IPM cộng đồng. Chúng bổ sung cho nhau...” Anh Đinh Văn Khuê- nông dân IPM.

“ Nếu không có cuộc họp xây dựng kế hoạch thì sẽ không có IPM cộng đồng. Nếu không có cuộc họp xây dựng kế hoạch lần hai thì IPM cộng đồng không thể tiếp tục vì sẽ không có hoạt động mới...” Chị Nguyễn Thị Ngân- nông dân IPM.

“ Cuộc họp xây dựng kế hoạch rất quan trọng trong IPM cộng đồng để vạch ra các hoạt động cần làm. Chúng tôi đã có thể hoàn thành phần lớn các kế hoạch chúng tôi lập ra vì nông dân rất tích cực thực hiện các kế hoạch và chúng tôi nhận được rất nhiều giúp đỡ của lãnh đạo xã và giảng viên. Sự ủng hộ của lãnh đạo khiến chúng tôi cảm thấy chúng tôi phải cố gắng để hoàn thành nhiệm vụ của mình. Làm các thí nghiệm không khó, chỉ cần nhiệt tình và chăm chỉ. Nông dân tích cực vì chúng tôi cảm thấy các hoạt động rất phù hợp với nhu cầu của chúng tôi và nếu chúng tôi tham gia thì sau này chúng tôi có thể áp dụng các kết quả này trên đồng ruộng của chúng tôi...” Chị Bùi Thị Thôn- nông dân IPM.

Cuộc họp xây dựng kế hoạch lần trước và lần này

“ Trong cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu chúng tôi chưa hiểu lắm về IPM cộng đồng vì vậy khi chúng tôi xây dựng kế hoạch một số hoạt động không thực tế lắm. Lần này chúng tôi đã biết cách thức nên chúng tôi cũng chọn các hoạt động kỹ càng hơn...” Anh Lữ Hữu Thuận - Chủ nhiệm hợp tác xã.

“ Trong cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu tiên chỉ có ít nông dân tham gia. Bây giờ các kết quả của các hoạt động IPM cộng đồng vụ trước được đưa vào chương trình và lịch hoạt động của các tổ chức hiện có. Kết quả của các hoạt động đã được chuyển giao cho nhiều nông dân hơn. Vì vậy trong cuộc họp xây dựng kế hoạch lần thứ hai này đã có đủ thành phần và có nhiều nông dân hơn chúng tôi phong trào IPM ngày càng lớn mạnh hơn ở xã này...” Ông Nguyễn Văn Diện, Chi cục phó chi cục BVTN Nam Định.

Cuộc họp xây dựng kế hoạch lần đầu đã đưa IPM cộng đồng đến đâu?

*Vấn đề chuột được giải quyết ở
Lớp huấn luyện nông dân Quản lý chuột*

Trong vụ thứ hai, chẳng hạn như vụ mùa năm 1998, các hoạt động IPM cộng đồng giải quyết các khó khăn gặp phải trên ruộng trong các hoạt động sau:

- ◆ Thí nghiệm về quản lý bệnh bạc lá.
- ◆ Thí nghiệm so sánh giống.
- ◆ Thí nghiệm về hiệu quả của các loại phân bón lá.
- ◆ Thí nghiệm so sánh hiệu quả phân đa dinh dưỡng.
- ◆ Thí nghiệm mật độ cấy.
- ◆ Lớp quản lý chuột tổng hợp.
- ◆ Mở các lớp nông dân huấn luyện nông dân.

Các hoạt động tăng cường và hỗ trợ cho việc huấn luyện bao gồm:

- ◆ Mở khoá đào tạo giảng viên nông dân.
- ◆ Tổ chức các cuộc họp giảng viên nông dân.
- ◆ Các cuộc họp xây dựng kế hoạch xã.

Đồng thời có những diễn đàn khác để tổng kết, đánh giá và trao đổi kinh nghiệm như:

- ◆ Các cuộc họp nông dân trao đổi kỹ thuật.

IPM đã được đưa vào chương trình của các tổ chức như:

- ◆ Các câu lạc bộ phụ nữ.
- ◆ Hợp tác xã nông nghiệp.

Những điều này đều có thể thực hiện được nhờ nỗ lực của các lãnh đạo hợp tác xã, nông dân và giảng viên.

Các hoạt động IPM cộng đồng của Yên phương hiện nay diễn ra theo các hướng:

- ◆ Tiếp tục huấn luyện cho nhiều nông dân hiểu và áp dụng IPM.
- ◆ Tiếp tục củng cố, mở rộng và nâng cao kiến thức cho những nông dân đã học IPM.
- ◆ Tiếp tục tuyên truyền kịp thời các kết quả của các hoạt động IPM cho cộng đồng thông qua các tổ chức hiện thời như các câu lạc bộ và qua hệ thống thông tin đại chúng.

Nông dân xã Yên Phương tin rằng những đột phá này sẽ tiếp sức cho một phong trào IPM mạnh mẽ trong cộng đồng.

Nông dân đang theo dõi một nghiên cứu đồng ruộng